

Sygn. akt: I C 246/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Tarnowie, Wydział I Cywilny

w składzie :

Przewodniczący : SSO Małgorzata Knapik

Protokolant : st sekr. sąd. Alina Boruch

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2014r. w Tarnowie na rozprawie

sprawy z powództwa K. M. (1), D. K. (1)

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki K. M. (1) kwotę 120.000 zł (sto dwadzieścia tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 12 maja 2011r.;
2. w pozostałej części powództwo K. M. (1) oddala;
3. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki K. M. (1) kwotę 1.808,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje ściąganie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnowie:
 - a/ od powódki K. M. (1) z zasądzonych na jej rzecz w pkt 1 wyroku roszczenia kwoty 2.000 zł tytułem opłaty sądowej i kwoty 103,90 zł tytułem wydatków,
 - b/ od strony pozwanej kwoty 6.000 zł tytułem opłaty sądowej i kwoty 311,71 zł tytułem wydatków;
5. zasądza od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki D. K. (1) kwotę 100.000 zł (sto tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2011r.;
6. w pozostałej części powództwo D. K. (1) oddala;
7. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki D. K. (1) kwotę 2.098,41 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
8. nakazuje ściąganie na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnowie od strony pozwanej kwoty 4.000 zł tytułem opłaty sądowej i kwoty 65,61 zł tytułem wydatków;

Sygn. akt I C 246/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 19 grudnia 2014 r.

Powódka K. M. (1) domagała się w pozwie zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...) S.A. w W. na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. i 23 k.c. kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wskutek naruszenia dóbr osobistych w wyniku śmierci ojca powódki oraz kwoty 80.000 zł tytułem

zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wskutek naruszenia dóbr osobistych w wyniku śmierci matki powódki - z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 maja 2011 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów.

Powódka D. K. (1) domagała się w pozwie zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej (...) S.A. w W. na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. i 23 k.c. kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wskutek naruszenia dóbr osobistych w wyniku śmierci ojca powódki oraz kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wskutek naruszenia dóbr osobistych w wyniku śmierci matki powódki - z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 8 kwietnia 2011 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie zwrotu kosztów.

Na uzasadnienie swoich żądań powódki wskazały, że w dniu 18 marca 2005 roku w miejscowości B. doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć ponieśli rodzice powódek - J. P. i M. P.. Kierujący pojazdem marki D. (...) o nr rejestracyjnym (...) M. W. nie zachowując należytej ostrożności, wykonując manewr wyprzedzania, zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się z prawidłowo jadącym pojazdem marki Z. (...) o nr rejestracyjnym (...) kierowanym przez J. P., którego pasażerką była M. P.. W wyniku przedmiotowego zdarzenia M. P. zginęła na miejscu, a kierowca J. P. na skutek doznanych urazów zmarł w szpitalu.

Sprawca wypadku był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej u pozwanego, w związku z czym ponosi on odpowiedzialność gwarancyjną za przedmiotową szkodę.

Powódki wskazały, iż nagła śmierć rodziców była dla nich wstrząsem psychicznym, do dzisiejszego dnia nie potrafią się z nią pogodzić. W chwili śmierci rodziców powódki jeszcze studiowały i miały – K. M. (1)– 24 lata, a D. K. (1)– 27 lat. Żyły z rodzicami w bardzo dobrych stosunkach, zawsze mogły na nich liczyć, zwracały się do nich z wszystkimi problemami, do dnia wypadku wiodły spokojne i szczęśliwe życie. Śmierć rodziców zmieniła ich dotychczasowe życie, negatywnie wpłynęła na ich psychikę, zmuszone były samodzielnie prowadzić dom, przejmując obowiązki rodziców, a jednocześnie radzić sobie z emocjami i bólem po ich utracie. Mają żal, że rodzice nie byli obecni na ich ślubach, że ich dzieci nigdy nie poznają dziadków, przykrości odczuwają w czasie świąt, uroczystości rodzinnych. Powódki wskazały, że śmierć M. i J. P. spowodowała, iż zostały naruszone dobra osobiste powódek w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie, posiadania rodziców. Wiąż między rodzicami a dziećmi jest jedną z najsilniejszych więzi międzyludzkich. Brutalne rozerwanie tej więzi przez śmierć rodziców stanowi naruszenie tych dóbr powódek. Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia.

Powódki zgłaszały pozwanemu roszczenia w roku 2007 r. Powódka D. K. (1) ponownie wystąpiła z roszczeniem o zadośćuczynienie pismem z dnia 8 marca 2011 r., zaś powódka K. M. (1) pismem z dnia 4 kwietnia 2011 r. Pozwany odmówił powódkom wypłaty zadośćuczynienia uzasadniając to brakiem podstaw.

Na uzasadnienie żądania zasądzenia odsetek powódki wskazały, że D. K. (1) zgłosiła roszczenie o zadośćuczynienie pismem z dnia 8 marca 2011 r. i dlatego dochodzi odsetek w tym zakresie od dnia 8 kwietnia 2011 r., bowiem pozwany powinien spełnić roszczenie najpóźniej do dnia 7 kwietnia 2011 r., natomiast K. M. (1) zgłosiła pozwanemu roszczenie pismem z dnia 4 kwietnia 2011 r., dlatego dochodzi odsetek od dnia 5 maja 2011 r. bowiem pozwany powinien spełnić roszczenie najpóźniej do dnia 4 maja 2011 r.

Strona pozwana (...) S.A. w W.

w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie zwrotu kosztów.

Pozwany nie zaprzeczył, że udzielał ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia komunikacyjnego OC, którego przedmiotem był samochód D. (...) nr rej. (...), którego kierowca - M. W. doprowadził ze swojej winy do kolizji z pojazdem, w którym jechali J. P. i M. P., w wyniku tego osoby te poniosły śmierć. Pozwany potwierdził również, że za ten czyn M. W. został skazany prawomocnym wyrokiem sądu.

Pozwany zarzucił, iż żądania powódek są wygórowane, wskazując, że w przedmiotowej sprawie należy kierować się kryterium „odpowiedniego” zadośćuczynienia w rozumieniu aktualnej linii orzecznictwa sądowego na tle podobnych stanów faktycznych. Na poparcie swoich twierdzeń pozwany wskazał szereg orzeczeń wydanych przez sądy apelacyjne w sprawach, których przedmiotem było żądanie zasądzenia zadośćuczynienia spowodowane śmiercią osoby bliskiej w wyniku wypadku drogowego.

Pozwany w odpowiedzi wskazał również, że brak jest okoliczności przemawiających za zwiększeniem kwoty odpowiedniego zadośćuczynienia, zatem stwierdzić należy, że żądane kwoty po 80.000 zł znacznie przekraczają świadczenia przyznawane poszkodowanym w podobnych stanach faktycznych i powództwo w takim zakresie nie może zostać uwzględnione.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2006 r. sygn. akt II K 209/06 Sąd Rejonowy w Tarnowie uznał M. W. za winnego tego, że w dniu 18 marca 2005 roku w miejscowości B., kierując samochodem marki D. (...) o numerze rejestracyjnym (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez niezachowanie szczególnej ostrożności oraz niedostosowanie techniki i sposobu jazdy do panujących warunków drogowych, w wyniku czego w trakcie manewru hamowania na śliskiej nawierzchni doszło do zniesienia pojazdu na lewy pas ruchu, gdzie nastąpiło zderzenie z jadącym z naprzeciwka samochodem marki Z. (...) o numerze rejestracyjnym (...) kierowanym przez J. P., w wyniku czego pasażerka samochodu marki T. M. P. w wyniku zmian pochodzenia urazowego poniosła śmierć, natomiast J. P. w wyniku następstw zmian urazowych i zmian chorobowych będącym następstwem zmian urazowych zmarł w szpitalu, a K. P. (1) będąca pasażerką samochodu marki T. doznała obrażeń i za to skazał go na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 5 lat oraz karę grzywny. Wyrok ten stał się prawomocny w dniu 12 lipca 2006 r.

W wyniku wypadku M. P. (ur. (...)) poniosła śmierć w dniu wypadku, J. P. (ur. (...)) zmarł (...) w szpitalu.

D. K. (1) (ur. (...)) oraz K. M. (1) (ur. (...)) są córkami M. i J. P..

Dowód: akta szkodowe 122/T/05 - wyrok Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 12 czerwca 2006 r. sygn. akt II K 209/06 k. 74-45, akta szkodowe 124/T/05 - skrócone odpisy asc –k. 4,40-42

Powódki przez całe życie zamieszkiwały razem z rodzicami, prowadziły wspólnie z nimi gospodarstwo domowe. W rodzinie nie było ścisłego podziału obowiązków, każdy angażował się w obowiązki takie jak pranie, sprzątanie, gotowanie – w zależności od potrzeby.

W chwili śmierci rodziców powódka K. M. (1) miała 24 lata, natomiast powódka D. K. (1) miała 27 lat. Każda z nich była niezamężna, aczkolwiek spotykały się one już ze swoimi obecnymi mężami.

Przed śmiercią rodziców powódki jeszcze studiowały, J. i M. P. już nie pracowali (J. P. był rencistą, M. P. niedługo przed wypadkiem zaczęła pobierać emeryturę). Pobierane przez nich świadczenia stanowiły główne źródło utrzymania rodziny. Powódki aby odciążyć finansowo rodziców podejmowały w trakcie studiów prace dorywcze, ale uzyskiwane środki przeznaczały głównie na własne potrzeby, w tym związane z kontynuowaniem nauki, a zatem były w przeważającej części na utrzymaniu rodziców. Relacje w rodzinie zachodzące pomiędzy powódkami a ich rodzicami były bardzo dobre – rodzice nie tylko wspierali córki finansowo, ale także służyli radą i wsparciem duchowym. M. i J. P. spędzali z córkami czas, rozmawiali, wyjeżdżali wspólnie na wakacje, chodzili na spacer, jeździli nad wodę, na grzyby, w weekendy lub święta jeździli razem do rodziny, pracowali wspólnie na działce.

Przed śmiercią rodziców powódki prowadziły udane życie towarzyskie, miały wielu znajomych, z którymi często się spotykały.

Po wypadku z uwagi na okoliczność, iż powódka K. M. (1) pozostawała w leczeniu w związku z doznanymi w trakcie wypadku obrażeniami, obowiązki domowe zmuszona była przejąć powódka D. K. (1), która podjęła się także organizacji pogrzebu matki, opieki nad siostrą, odwiedzała ojca w szpitalu do chwili jego śmierci, organizowała jego pogrzeb, szukała pracy aby zdobyć środki niezbędne do utrzymania oraz obroniła pracę magisterską. Powódki praktycznie zaniechały kontaktów towarzyskich.

W 2006r. D. K. (1) wstąpiła w związek małżeński, ma troje dzieci.

K. M. (1) wstąpiła w związek małżeński w 2007r., ma jedno dziecko.

Powódce D. K. (1) do dnia dzisiejszego brakuje rodziców, ich obecności, okazywanego wsparcia (matka obiecywała pomoc przy wnukach), tęskni za nimi, wspomina ich. Brak ten dotkliwie odczuwała np. na ślubie (nie było wesela), przy narodzinach dzieci, w czasie świąt czy uroczystości rodzinnych.

Powódka D. K. (1) po śmierci rodziców udała się do psychologa, ale ostatecznie nie kontynuowała spotkań, zażywała leki uspokajające nabywane bez recepty.

Powódka K. M. (1) po wypadku była w bardzo złym stanie psychicznym, stała się płaczliwa, zamknięta w sobie, unikała kontaktu z innymi osobami, nie potrafiła skoncentrować się na jakichkolwiek czynnościach, a stan ten zaczął się zmieniać dopiero po kilku miesiącach. Powódka po wypadku miała dwa ataki padaczki pourazowej, które więcej się nie powtórzyły, ale nadal kontynuowała leczenie neurologiczne przez okres 3-4 lat od wypadku. W latach 2005–2007 i w 2012r. powódka leczyła się psychiatrycznie i korzystała z terapii psychologicznej.

Obie powódki stały się drażliwe, wybuchowe, ostatecznie przestały razem mieszkać.

Nadal powódka K. K. płacze wspominając rodziców, czy gdy poruszany jest problem relacji rodzinnych, unika spotkań towarzyskich ze znajomymi, utrzymuje relacje głównie z rodzicami męża, czuje żal i tęsknotę za rodzicami.

Powódki kultywują pamięć o zmarłych rodzicach odwiedzając ich grób przeciętnie raz na 2 tygodnie (w okresie zimowym raz w miesiącu), dbają aby był zawsze przyozdobiony, rozmawiają ze swoimi dziećmi o zmarłych dziadkach.

Dowód: zeznania świadka K. K. k. 105, zeznania świadka M. M. k. 105-106, zeznania świadka K. M. k. 106-107, zeznania powódki K. M. (1) k. 156-157, zeznania powódki D. K. (1) k. 155-156, dokumentacja medyczna k. 113-118 oraz k. 121-124,

Śmierć rodziców w wyniku wypadku samochodowego, który przeżyła i w którym sama została poszkodowana, spowodowała wystąpienie u powódki K. M. (1) zaburzenia emocjonalne pod postacią zaburzeń pourazowych PTSD (zespół stresu pourazowego) oraz reakcji depresyjnej (bez objawów mikrouszkodzeń w obrębie ośrodkowego układu nerwowego). Objawy nie występowały u powódki przez wypadkiem. Objawy PTSD trwały co najmniej do 24 października 2005 roku. Zaburzenia depresyjne utrzymują się nadal i w znacznym stopniu zaburzają funkcjonowanie w życiu osobistym, społecznym, zawodowym powódki obniżając jej zdolności adaptacyjne i wywołując uszczerbek na zdrowiu w aspekcie psychologicznym. Warunkują one u powódki obniżenie ogólnej aktywności życiowej, poczucie wyobcowania, krzywdy, stanu pogotowia lękowego, braku bezpieczeństwa, wycofania się z kontaktów z innymi ludźmi, poczucie przytłoczenia nieszczęściem, koncentrowanie się na rozpamiętywaniu własnych stanów psychicznych. Powódka jest płaczliwa, cierpi na zaburzenia snu.

W chwili obecnej u K. M. (1) nadal występuje silna koncentracja na doznanej traumie, którą stanowiła śmierć rodziców i jej udział w wypadku. U powódki nie wystąpił etap przejścia żałoby ostrej w zintegrowaną. Nadal psychicznie nie uporała się ze śmiercią rodziców. Nieprzeżyta żałoba powikłana zaburzeniami depresyjnymi, ze zdiagnozowanym, przeżytym PTSD mają negatywny wpływ na funkcjonowanie psychospołeczne powódki, zarówno w aspekcie wycofania się z kontaktów interpersonalnych i ograniczenia ich do rodziny, jak i ogólnej aktywności życiowej, powodują również permanentny stan złego samopoczucia, zmęczenia, znużenia, z przedłużonym cierpieniem osobistym.

Powódka wymaga leczenia psychiatrycznego oraz psychoterapii w aspekcie stwierdzonych zaburzeń depresyjnych reaktywnych. Nie można określić czasookresu trwania psychoterapii do uzyskania jej pozytywnych efektów.

Przedmiotowy wypadek znacząco zaważył na życiu powódki D. K. (1), musiała samodzielnie borykać się ze wszystkimi związanymi z tym czynnościami, angażowała się w formalności związane z pogrzebem, organizowała pochówki rodziców. Po śmierci rodziców odczuwała intensywny żal przez okres około roku i w tym czasie nie była w stanie angażować się w przyjemne i satysfakcjonujące relacje i działania. Nadal nie przestaje za rodzicami tęsknić, odczuwa żal, płacze wspominając ich, kultywuje pamięć o nich poprzez wspólne z dziećmi oglądanie zdjęć dziadków, wspomnianie ich. Powódka prezentuje cechy osobowości niezaburzonej, bez cech psychotycznych, nie ujawnia tendencji neurotycznych, radzi sobie w trudnych sytuacjach życiowych bez zaburzeń przystosowawczych, ma poczucie dobrych kompetencji społecznych. Jej samoocena jest stabilna, mimo kryzysów życiowych jest emocjonalnie zrównoważona. W sytuacjach zagrożenia nie wpada w panikę, jest zdolna do sprawnego działania, tendencje do doświadczania obniżonego nastroju czy okresowego poczucia braku wpływu na własne życie nie wykazują u niej nasilenia ponad normę. W relacjach z otoczeniem funkcjonuje w sposób typowy dla dotychczasowego poziomu dostosowania. Proces żałoby po tragicznej śmierci rodziców ma u niej przebieg niepowikłany. Potrafi rozmawiać racjonalnie i z dużą wrażliwością o rodzicach. Uczucia żalu po utraconych przez nią możliwościach w wyniku ich przedwczesnej śmierci nie mają charakteru patologicznego, wskazują na refleksyjność badanej często pogłębiającą się w sytuacjach konfrontacji ze sprawami z obszaru eschatologii. Obecnie jest zainteresowana aktywnym życiem, kontaktami z otoczeniem, osiągnięciami dzieci, dobrymi relacjami w małżeństwie. Nie ujawnia symptomów dezorganizacji w zakresie procesów poznawczych ani dostosowania społeczno-emocjonalnego, jest zdolna do sprawnego działania, ma zachowaną umiejętność nawiązywania i utrzymywania pozytywnych relacji z innymi ludźmi. Śmierć rodziców nie wywołała u powódki zaburzeń emocjonalnych. Mechanizmem efektywnie regulującym poziom jej dobrostanu są cechy osobowościowe oraz aktywna strategia radzenia sobie z problemami. Powódka D. K. (1) nie wymaga terapii psychologicznej ani leczenia psychiatrycznego, jej potencjał przystosowawczy jest na tyle wysoki, że jest w stanie samodzielnie, przy wsparciu bliskich radzić sobie z kryzysami psychologicznymi.

Dowód: opinia sądowo-psychologiczna k. 127-134

Pismem z dnia 27 stycznia 2011 r. działająca imieniem powódki D. K. (1) (...) Sp z o.o. zwróciła się do (...) S.A. o zapłatę na rzecz powódki zadośćuczynienia w kwocie 120.000 zł w związku ze śmiercią J. i M. P. na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 18 marca 2005 r. spowodowanego przez M. W., powołując się na art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. Pismo to wpłynęło do (...) S.A. w dniu 1 lutego 2011 r.

Pismem z dnia 4 kwietnia 2011 r. działająca imieniem powódki K. M. (1)(...) Sp z o.o., zwróciła się do (...) S.A. o zapłatę na rzecz powódki m.in. tytułem zadośćuczynienia w związku ze śmiercią J. i M. P. na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 18 marca 2005 r. spowodowanego przez M. W. kwoty 140.000 zł powołując się na art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. Pismo to wpłynęło do (...) S.A. w dniu 11 kwietnia 2011 r.

(...) S.A. w piśmie z dnia 10 lutego 2011 r. w odpowiedzi na pismo z dnia 27. (...). odmówiło powódce D. K. (1) przyznania zadośćuczynienia wskazując, iż sam ból, poczucie osamotnienia i krzywdy nie stanowią podstawy do żądania odszkodowania.

(...) S.A. w piśmie z dnia 10 maja 2011 r. odmówiło powódce K. M. (1) wypłaty zadośćuczynienia wskazując, że roszczenie na mocy art. 448 k.c. przysługuje wyłącznie poszkodowanemu jako osobie przeciwko której skierowane było zdarzenie określane jako czyn niedozwolony, natomiast członkowie rodziny zmarłego występując z tym roszczeniem nie posiadają legitymacji do żądania zadośćuczynienia na tej podstawie.

Dowód: akta szkodowe 122/T/05 - pismo z dnia 4 kwietnia 2011 r. – k. 116-118, pismo z dnia 10 maja 2011 r. - k. 123, akta szkodowe 124/T/05: pismo z dnia 27 stycznia 2011, pismo z dnia 10 lutego 2011 r.

Powyższych ustaleń dokonał Sąd w oparciu o wyżej powołane dokumenty (zawarte w aktach szkodowych odpisy asc, wyrok w sprawie karnej, korespondencja pomiędzy stronami itd.), albowiem ich autentyczność ani treść nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Uznał sąd za w pełni wartościowy element materiału dowodowego opinię sądowo-psychologiczną biegłej L. J. jako jasną, rzetelną i pełną, której wnioski zostały opatrzone szczegółową, logiczną i przekonującą argumentacją. Do opinii tej strony nie zgłaszały żadnych zarzutów.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania św. K. K., M. M., K. M. oraz zeznania powódek, co do okoliczności objętych wyżej powołanymi ustaleniami, albowiem zeznania te były spontaniczne, logiczne, konsekwentne, wzajemnie się potwierdzały i uzupełniały, a nadto korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, w szczególności z dowodami z dokumentów, a także opinią sądowo-psychologiczną.

O przeprowadzenie innych dowodów strony nie wniosły.

Sąd rozważył, co następuje:

Zgodnie z art. 435§1 kc prowadzący na własny rachunek przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch przedsiębiorstwa lub zakładu, chyba że szkoda nastąpiła w skutek siły wyższej, albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej za którą nie ponosi odpowiedzialności.

Art. 436 § 1 kc stanowi, że odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Strona pozwana nie kwestionowała swojej odpowiedzialności z tytułu ubezpieczenia OC sprawcy, zaś wina sprawcy została przesądzona wyrokiem skazującym w sprawie karnej, którego ustalenia wiążą sąd w postępowaniu cywilnym (art. 11 kpc).

Zgodnie z art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Pogląd, że podstawę dochodzonego zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przed dniem 3 sierpnia 2008 r. w następstwie naruszenia deliktem dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej, łączącej osobę zainteresowaną ze zmarłym, stanowi art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c., został już w judykaturze i orzecznictwie utrwalony. Roszczenie powódek, które wskutek śmierci rodziców doznały naruszenia dóbr osobistych w postaci ustania więzi emocjonalnej pomiędzy nimi a rodzicami znajduje zatem uzasadnienie w treści art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. Jako powszechny aktualnie należy przyjąć pogląd, iż więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, a więc doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może polegać nie tylko na osłabieniu aktywności życiowej i motywacji do przezwyciężania trudności przez pozostałych przy życiu członków rodziny, lecz jest także następstwem naruszenia tej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2009 r. I CSK 149/09, Lex nr 607232; z dnia 14 stycznia 2010 r. IV CSK 307/09, OSP 2001/2/15; z dnia 10 listopada 2010 r. II CSK 248/10, Lex nr 785681 i uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10, BSN 2010, nr 10, s. 11). W wyrokach z dnia 11 maja 2011 r. (II CSK 621/10, nie publ.) i z dnia 15 marca 2012 r. (I CSK 314/11, Lex nr 1164718).

W uchwałach z dnia 13 lipca 2011 r. (III CZP 32/11, OSNC 2012/1/10) i z dnia 22 października 2010 r. (III CZP 76/10, Lex nr 604152) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że członkom rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią, która nastąpiła w wyniku wypadku (deliktu) zaistniałego przed dniem 3 sierpnia 2008 r., a nadto, że osoba dochodząca zadośćuczynienia za spowodowanie śmierci osoby najbliższej nie jest poszkodowana jedynie pośrednio, skoro ten sam czyn niedozwolony może wyrządzić krzywdę różnym osobom i krzywdą wyrządzoną osobom bliskim zmarłego jest naruszenie ich dóbr osobistych poprzez zerwanie więzi emocjonalnej ze zmarłym. Zatem również osoba bliska zmarłemu jest poszkodowana bezpośrednio i może dochodzić naprawienia własnej krzywdy związanej z naruszeniem jej własnego dobra osobistego. Nie jest wyłączone z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienie za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. (vide uchwała SN z 7.11.2012r. III CZP 67/12).

Podstawową funkcją zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych jest funkcja kompensacyjna. Zadośćuczynienie ma wynagrodzić doznaną krzywdę, a zatem wszelkie ujemne uczucia, cierpienia i przeżycia psychiczne, związane z utratą bliskiej osoby, które nie dają się w prosty sposób przeliczyć na wartości pieniężne, ma kompensować ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej oraz przedwczesną utratę członka rodziny. Trudno jest wycenić krzywdę i cierpienie po stracie osoby bliskiej. Każdy przypadek powinien być więc indywidualizowany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy oraz przy wzięciu pod uwagę tego, że na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osób bliskich zmarłemu, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu członków rodziny zmarłego, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy. Klauzula "odpowiedniej sumy" pozostawia sądowni orzekającemu margines uznaniowości co do wysokości zasądzanej kwoty. Kwota ta musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwaną wartość, w związku z kompensacyjnym charakterem zadośćuczynienia, z drugiej jednak strony nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, lecz utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i stopie życiowej społeczności (por. wyroki s. apel. we Wrocławiu z dnia 28 marca 2012 r. I ACa 162/12, Lex nr 1164092; z dnia 24 lutego 2012 r. I ACa 84/12, Lex nr 1124827 i z dnia 23 maja 2011 r. I ACa 226/11, Lex nr 1162842 oraz wyroki SN z dnia 11 kwietnia 2006 r. I CSK 159/05, Lex nr 371773; z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10, Lex nr 898254 i z dnia 28 września 2001 r. III CKN 427/00, Lex nr 52766).

Uwzględniając częściowo żądanie powódek sąd miał na względzie, iż powódki niewątpliwie doznały krzywdy wskutek nagłego zerwania więzi z rodzicami.

Śmierć osoby bliskiej jest zawsze bolesnym przeżyciem, zwłaszcza w tak bliskiej relacji jak rodzic - dziecko. Co prawda w chwili śmierci rodziców powódki były już osobami pełnoletnimi, jednak wciąż były osobami młodymi, niezamężnymi, jeszcze uczącymi się, mieszkającymi całe swoje życie z rodzicami, będącymi nawet w przeważającej części na ich utrzymaniu, z którymi utrzymywały bardzo serdeczne, zażyłe relacje w życiu codziennym, czuły w rodzicach oparcie, prowadziły z rodzicami wspólne gospodarstwo domowe, spędzały z nimi wiele czasu tak w domu, jak i w czasie wspólnych wyjazdów np. do rodziny. Wiąż z rodzicami była jedną z najważniejszych w ich życiu, wiodły wspólnie z nimi spokojne życie mając poczucie wsparcia, bezpieczeństwa.

Śmierć rodziców powódek – osób wówczas pięćdziesięcioparoletnich - była niewątpliwie przedwczesna i bezpowrotnie zerwała tę zażyłą relację z najbliższymi, obecnymi przez całe życie na co dzień osobami, co zmieniło życie powódek, było przeżyciem szokującym, traumatycznym, które wiązało się z przeżywaniem bólu, rozpacz, ogromnej straty, płaczem, żalem, koniecznością odnalezienia się w nowej rzeczywistości.

Trzeba dodać, iż poczucie pustki i cierpienie powódek spotęgowane były tym, że w krótkim czasie straciły dwie najbliższe osoby - oboje rodziców.

Pomimo że od tragicznej śmierci rodziców minęło wiele lat, powódki założyły własne rodziny, mają dzieci, nadal odczuwają poczucie straty, wspominają rodziców, odczuwają ich brak w wielu sytuacjach życiowych codziennych i odświętnych, tęsknotę za nimi, często odwiedzają ich grób, kultywują pamięć o nich.

Mając na względzie fakt, iż – jak to wyżej omówiono – przy określeniu wysokości zadośćuczynienia istotny jest charakter i rodzaj zaburzeń w prawidłowym funkcjonowaniu członków rodziny zmarłego, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolność jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy itd. zróżnicował sąd kwoty zasądzone na rzecz powódek zasądzając na rzecz powódki K. M. (1) kwoty wyższe. Miał tu sąd na względzie opisane w stanie faktycznym dale idące skutki zdrowotne (PTSD, depresja, uszczerbek na zdrowiu w sensie psychologicznym, wieloletnie leczenie psychiatryczne i terapia psychologiczna oraz konieczność ich kontynuowania przy niepewności rokowań na przyszłość) jakich doznała powódka K. M. (1) na skutek przeżyć związanych ze śmiercią rodziców, które trwają do dziś choć po części, zwłaszcza na początkowym etapie, stan jej spowodowany jest zapewne również obrażeniami i traumą doznanymi na skutek osobistego uczestnictwa w wypadku.

Sytuacja zdrowotna powódki D. K. (1) jest korzystniejsza – funkcjonuje prawidłowo, jej przeżycia związane ze śmiercią rodziców nie mają charakteru patologicznego, nie doznała uszczerbku na zdrowiu w aspekcie psychologicznym, nie wymagała i nie wymaga leczenia psychiatrycznego ani terapii psychologicznej.

W takiej sytuacji zasądził sąd tytułem zadośćuczynienia na rzecz powódki K. M. (1) kwoty po 60.000 zł (łącznie kwotę 120.000 zł), a na rzecz powódki D. K. (1) kwoty po 50.000 zł (łącznie kwotę 100.000 zł).

Żądanie zasądzenia odsetek znajduje oparcie w art. 481 § 1 k.c. W myśl tego przepisu, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Zgodnie zaś z art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Sąd opowiada się za poglądem, dominującym w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym odstąpiono od podejścia, iż odsetki z uwagi na ich charakter waloryzacyjny, należą się dopiero od dnia zasądzenia zadośćuczynienia i przyjęto, iż mogą one zostać zasądzone także za okres poprzedzający datę wyrokowania. Sąd Najwyższy stwierdził, iż zadośćuczynienie w rozmiarze, w jakim należy się ono poszkodowanemu w dniu, w którym dłużnik powinien je zapłacić, zgodnie z art. 455 k.c., powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania (tak SN w wyrokach z dnia: 10 lutego 2000 r., II CKN 725/98, OSNC 2000, nr 9, poz. 158, z dnia 8 sierpnia 2001 r., I CKN 18/99, OSNC 2002, nr 5, poz. 64, z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, nr 2, poz. 40).

Art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Powódki w toku postępowania likwidacyjnego zgłosiły żądanie zapłaty kwot odpowiednio: K. M. (1) zgłosiła żądanie zapłaty kwoty 140.000 zł tytułem zadośćuczynienia oparte o art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. (strona pozwana otrzymała pismo powódki w dniu 11 kwietnia 2011 r.), D. K. (1) zgłosiła żądanie zapłaty kwoty 120.000 zł tytułem zadośćuczynienia oparte o art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. (strona pozwana otrzymała pismo 1 lutego 2011 r.) - strona pozwana odmówiła zapłaty.

Skoro w dniu 1 lutego 2011 r. oraz 11 kwietnia 2011 r. wpłynęły do strony pozwanej sprecyzowane kwotowo żądania powódek, strona pozwana winna była dokonać wypłaty w terminie 30 dni. W takiej sytuacji uznał sąd za zasadne zasądzenie odsetek dla powódki K. M. (1) od dnia 12 maja 2011 r., natomiast co do powódki D. K. (1) uznał sąd za uzasadnione zgłoszone w pozwie żądanie zasądzenia odsetek od dnia 8 kwietnia 2011 r.

W pozostałej części sąd powództwo oddalił nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

Wobec częściowego uwzględnienia żądań orzeczenie o kosztach oparł sąd na przepisie art. 100 k.p.c. który stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone, oraz na przepisie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, bowiem powódka K. M. (1) była zwolniona od kosztów sądowych w całości, a powódka D. K. (1) w połowie opłaty od pozwu.

Sąd obciążył strony kosztami proporcjonalnie do wyniku procesu.

W szczególności sąd miał na uwadze, że powódka K. M. (1) wygrała sprawę w 75 %, a przegrała w 25%, zaś strona pozwana odwrotnie. Cała opłata od zgłoszonych żądań powódki K. M. (1) to kwota 8.000 zł, opłata obciążająca stronę pozwaną w zakresie uwzględnionego żądania pozwu to kwota 6.000 zł, zaś opłata obciążająca powódkę K. M. (1) w zakresie oddalonego żądania pozwu to kwota 2.000 zł.

Wydatki w sprawie po stronie powódki K. M. (1) (koszt opinii) wynosiły 415,61 zł, zatem z uwagi na fakt, że powódka przegrała sprawę w 25 % nakazano ściąganie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie od powódki kwoty 103,90 zł (25 % x 415,61 zł) tytułem wydatków oraz kwoty 2.000 zł tytułem opłaty sądowej, zaś od strony pozwanej kwoty 311,71 zł (75 % x 415,61 zł) zł tytułem wydatków oraz kwoty 6.000 zł tytułem opłaty.

Obie strony reprezentowane były przez profesjonalnych pełnomocników.

Z uwagi na wynik procesu powódce przysługiwałby od strony pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.712,75 zł (75% z 3.600 zł + 17 zł), a stronie pozwanej od powódki w wysokości 904,25 zł. Sąd zasądził zatem różnicę tych kwot (2.712,75 zł – 904,25 zł = 1.808,50 zł) na rzecz powódki.

Z kolei powódka D. K. (1) wygrała sprawę w 62,5 %, a przegrała w 37,5 %, zaś strona pozwana odwrotnie.

Cała opłata od zgłoszonych żądań powódki D. K. (1) to kwota 8.000 zł, opłata obciążająca stronę pozwaną w zakresie uwzględnionego żądania pozwu to kwota 5.000 zł, zaś opłata obciążająca powódkę D. K. (1) w zakresie oddalonego żądania pozwu to kwota 3.000 zł.

Wydatki w sprawie po stronie powódki D. K. (1) (koszt opinii) wynosiły 415,61 zł. Biorąc pod uwagę wynik procesu powódkę obciąża kwota 155,85 zł (415,61 zł x 37,5 %), a stronę pozwaną kwota 259,76 zł (415,61 zł x 62,5 %).

Powódka uiszcza opłatę od pozwu w kwocie 4.000 zł oraz zaliczkę na wydatki w kwocie 350 zł.

Co do kosztów zastępstwa procesowego z uwagi na wynik procesu powódce przysługiwałby od strony pozwanej zwrot kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.260,63 zł (62,5 % z 3.600 zł + 17 zł), a stronie pozwanej od powódki w wysokości 1.356,37 zł, zatem różnica tych kwot, czyli kwota 904,26 zł (2.260,63 zł – 1.356,37 zł), to kwota należna powódce od strony pozwanej z tego tytułu.

W takiej sytuacji zasądził sąd na rzecz powódki od strony pozwanej kwotę łącznie 2.098,41 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, na co złożyła się kwota 1.000 zł tytułem części opłaty od pozwu (powódka uiszcza opłatę wysokości 4.000 zł, a zgodnie z wynikiem procesu opłata obciążająca powódkę wynosi 3.000 zł), kwotę 194,15 zł tytułem zwrotu części wydatków (różnica pomiędzy uiszczoną przez powódkę tytułem zaliczki kwotą 350 zł a kwotą 155,85 zł wynikającą z proporcjonalnego do wyniku sprawy obciążenia stron wydatkami) oraz kwota 904,26 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd nakazał ściąganie od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnowie kwoty 4.000 zł tytułem brakującej opłaty sądowej (5.000 zł obciążające stronę pozwaną minus 1.000 zł objęte kosztami zasądzonymi na rzecz powódki) oraz kwoty 65,61 zł tytułem wydatków (259,76 zł obciążające stronę pozwaną minus 194,15 zł objęte kosztami zasądzonymi na rzecz powódki).

Z uwagi na powyższe, na mocy powołanych przepisów, orzekł sąd jak w sentencji wyroku.